

31.1.2024

LAUSUNTO

ulkoasiainvaliokunnalta

talousarvion valvontavaliokunnalle

vastuuvapaudesta 2022: EU:n yleinen talousarvio – Komissio
(2023/2129(DEC))

Valmistelija: Katalin Cseh

PA_NonLeg

EHDOTUKSET

Ulkoasiainvaliokunta pyytää asiasta vastaavaa talousarvion valvontavaliokuntaa sisällyttämään seuraavat ehdotukset päätöslauselmaesitykseen, jonka se myöhemmin hyväksyy:

1. pyytää ottamaan huomioon, että nykyisen tilintarkastusvuoden aikana Venäjä käynnisti täysimittaisen hyökkäyssotansa Ukrainaa vastaan ja sodan maailmanlaajuiset vaikutukset ovat merkittävästi lisänneet moniin EU:n kumppaneihin kohdistuvaa painetta ja tarvetta investoida kestäväan kehitykseen ja humanitaariseen apuun; on tyytyväinen siihen, että naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön Globaali Eurooppa -välineen joustavuuden ansiosta unioni on voinut nopeasti mukautua poikkeuksellisiin olosuhteisiin; kehottaa komissiota ja Euroopan ulkosuhdehallintoa kuitenkin ryhtymään lisätoimenpiteisiin sen varmistamiseksi, että välineen tarjoamaa joustovaraa käytetään tulevaisuudessa enemmän tarkoitetulla tavalla, sillä joustovaran liiallinen ennenaikainen käyttö on johtanut siihen, että se on käytetty hyvin nopeasti ja muuhun kuin sen päätarkoitukseen eli uusiin haasteisiin ja painopisteisiin vastaamiseen; muistuttaa parlamentin pysyvästä kannasta, jonka mukaan uusia painopisteitä olisi rahoitettava lisävaroin;
2. toistaa olevansa sitoutunut NDICI – Globaali Eurooppa -välineen tavoitteisiin, joita ovat köyhyyden poistaminen, ilmastonmuutoksen torjuminen, heikkoon elintarviketurvaan puuttuminen ja kestäväan inhimillisen kehityksen edistäminen; muistuttaa, että EU ja jäsenvaltiot ovat sitoutuneet nostamaan virallista kehitysapua 0,7 prosenttiin bruttokansantulosta vuoteen 2030 mennessä ja kohdentamaan välineestä vähintään 20 prosenttia sosiaaliseen osallisuuteen ja inhimilliseen kehitykseen, mukaan lukien eriarvoisuudet, sukupuolten tasa-arvo, koulutus ja naisten vaikutusmahdollisuuksien lisääminen;
3. muistuttaa, että oikeusvaltioperiaate, EU:n perusarvot ja ihmisoikeuksien kunnioitus vastaanottajamaissa sisältyvät IPA III -välineen ja NDICI – Globaali Eurooppa -välineen perussäädöksiin; kehottaa komissiota muuttamaan tukea, jos demokratiaan, oikeusvaltioon, ihmisoikeuksiin tai perusvapauksiin kohdistuvat uhat sitä edellyttävät;
4. korostaa, että EKRR+ :sta on tuettava investointeja kestäväan kehityksen tavoitteiden saavuttamiseksi; painottaa, että ihmisten turvallisuutta on tärkeää käsitellä kokonaisvaltaisesti; kehottaa näin ollen panemaan täysimääräisesti täytäntöön sukupuolten tasa-arvon edistämistä koskevan EU:n kolmannen toimintasuunnitelman, jolla otetaan käyttöön EU:n globaali terveysstrategia ja ulkoiseen toimintaan liittyvä nuorisotoimintasuunnitelma; korostaa tarvetta tehostaa EU:n toimia ihmisoikeuksien edistämiseksi ja suojelemiseksi ja suhtautuu myönteisesti ihmisoikeuksia ja demokratiaa koskevan EU:n toimintasuunnitelman väliarviointiin; tukee vahvasti 4. toukokuuta 2023 annettuja neuvoston päätelmiä korruptiosta kehityksen esteenä;
5. kehottaa komissiota antamaan selkeän viestin niille ehdokasmaille, joissa oikeusvaltionormien heikentäminen – mukaan lukien sananvapauden, lehdistönvapauden, naisten ja vähemmistöjen oikeuksien rajoitukset sekä kansalaisjärjestöjen ja ihmisoikeuksien puolustajien häirintä – vaarantaa liittymisen unioniin tai viivästyttää sitä; kehottaa komissiota tarkastelemaan oikeusvaltioperiaatteen

tilan parantamiseen liittymisneuvotteluja käyvissä maissa käytettyjen menojen vaikuttavuutta ja raportoimaan asiasta ulkoasiainvaliokunnalle ja talousarvion valvontavaliokunnalle;

6. ottaa huomioon ohjelmasuunnittelua koskevan Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksen, jossa todettiin, että se on kattavaa ja siinä käsitellään monenlaisia kumppanimaiden tarpeita ja EU:n prioriteetteja; korostaa puutteita, joita on havaittu rahoituksen jakamisessa kumppanimaille käytetyissä menetelmissä ja seurantakehyksen rakenteessa; suosittelee tästä syystä, että komissio ja EUH parantavat rahoituksen jakamiseen käytettäviä menetelmiä ja EU:n tuen vaikutuksen arviointia, kohdentavat tarkemmin ohjelmasuunnitteluprosessia ja yksinkertaistavat suuntaa-antaviin monivuotisiin ohjelmiin liittyviä indikaattoreita ja käyttävät niitä johdonmukaisesti; ehdottaa, että välineen väliarvioinnissa nimikkeistöä tarkistetaan yksityiskohtaisemmaksi avoimuutta, ennustettavuutta, vastuullisuutta ja valvontaa varten ja jotta voidaan lisätä budjettivallan käyttäjän mahdollisuuksia tehdä poliittisia painopisteitä tukevia valintoja; pitää valitettavana, että komissio ja EUH soveltavat välineen yhteydessä kahta eri lähestymistapaa rahoituksen jakamiseen naapuruuspolitiikan piiriin kuuluville maille ja muille maille, ja pyytää, että lähestymistavoista tehdään vakiomuotoisia, vertailtavia ja avoimia, jotta voidaan helpottaa jäljitysketjua;
7. korostaa, että on tärkeää saavuttaa kaikki NDICI – Globaali Eurooppa -välineessä esitetyt meno- ja ohjelmataavoitteet, ja kehottaa toimittamaan kattavat tiedot saavutetusta edistyksestä; pitää valitettavana huomattavia puutteita, joita liittyy välineen 30 prosentin ilmastotavoitteen saavuttamiseen, monivuotisessa rahoituskehyksessä vuosille 2026 ja 2027 asetetun 10 prosentin biodiversiteettitavoitteen edistämiseen ja YK:n kehityksen mukaisten EU:n maailmanlaajuisten rahoituslaitosten täyttämisen varmistamiseen erityisesti menetyk- ja vahinkorahastoon myönnettävän rahoitusosuuden osalta; korostaa ilmastomuutoksesta elintarviketuotantoon ja ruoan saatavuuteen kohdistuvaa lisääntyvää painetta erityisesti haavoittuvilla alueilla ja toteaa sen vaikuttavan elintarviketurvaan ja ravitsemukseen; muistuttaa, että biologinen monimuotoisuus on avainasemassa ilmastomuutoksen torjunnassa ja että sen häviäminen heikentää edistymistä arviolta 80 prosentissa kestävä kehityksen arvioituista tavoitteista; pyytää komissiolta yksityiskohtaista suunnitelmaa siitä, miten se aikoo saavuttaa menotavoitteet ja sukupuolten tasa-arvoa koskevat tavoitteet rahoituskehyskauden loppuun mennessä;
8. kehottaa jälleen komissiota panemaan täytäntöön Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksessa 01/2022 annetut suositukset, jotta voidaan varmistaa oikeusvaltioperiaatteen toteutumista Länsi-Balkanilla tukevan EU:n rahoitustuen tehokas vaikutus, erityisesti laatimalla ohjeet liittymistä valmistelevaan tukivälineeseen (IPA III) sisältyvien mukauttamista ja ehdollisuutta koskevien säännösten soveltamisesta;
9. kannustaa edelleen ottamaan käyttöön Euroopan rauhanrahaston vastauksena Venäjän sotilaalliseen hyökkäykseen Ukrainaan, mikä lähettää selkeän viestin paradigman muutoksesta EU:n ulko- ja turvallisuuspolitiikassa; panee merkille Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksen, jossa suositellaan EU:n nykyisten puolustusalan suunnittelu- ja yhteistyövälineiden järjestämistä johdonmukaisesti, jotta

voidaan arvioida, kuinka EU:n puolustusalan rahoituksen suunnittelua olisi kehitettävä edelleen;

10. panee tyytyväisenä merkille vuonna 2022 hyväksytyt komission tarkistettavat disinformaatiota koskevat käytäntösäännöt; kehottaa vakiintunutta, säännöllisesti kokoontuvaa työryhmää seuraamaan ja mukauttamaan sitoumuksia teknologisen, yhteiskunnallisen, markkina- ja lainsäädäntökehityksen huomioon ottamiseksi; korostaa, että EU:n on parannettava toimiansa näkyvyyttä tiedottamalla ulkoisista toimistaan paremmin ja strategisemmin sekä omille kansalaisilleen että unionin ulkopuolella;
11. on tyytyväinen siihen, että komissio on hyväksynyt 25 miljoonan euron avustusohjelman ”EU4Belarus: Supporting societal resilience and human capital development”, jolla vahvistetaan entisestään Valko-Venäjän kansan selviytymiskykyä ja valmiuksia edistää demokraattisia muutoksia Valko-Venäjällä poliittisen kriisin aikana;
12. korostaa, että unionin talousarviosta on edelleen tuettava rauhan ja vakauden rakentamista Lähi-idän alueelle, vihan ja fundamentalismin torjuntaa sekä ihmisoikeuksien edistämistä; odottaa komission parhaillaan suorittaman unionin varojen käytön tarkistuksen tuloksia; korostaa vakauden ja kestävän kehityksen välisiä kytköksiä erityisesti haurassa maissa ja haurailualueilla;
13. panee merkille, että komissio saattoi loppuun palestiinalaisille tarkoitettuja unionin varoja koskevan komission sisäisen uudelleentarkastelun, jossa todettiin, että komission valvonta ja käytössä olevat suojatoimet toimivat hyvin, eikä varojen ohjaamisesta muihin tarkoituksiin löytynyt näyttöä; kehottaa komissiota maksamaan asianmukaisesti EU:n varat Palestiinalle, erityisesti Palestiinan kansalaisyhteiskunnalle, jolla on keskeinen rooli ihmisoikeuksien ja sekulaaristen arvojen edistämässä sekä radikalisoitumisen torjunnassa;
14. korostaa, että EU:n talousarviota olisi hallinnoitava perussopimusten ja EU:n säännösten mukaisesti, mukaan lukien säännökset, jotka liittyvät perusoikeuksien noudattamiseen, avoimuuteen ja vastuuvollisuuteen Euroopan parlamenttia ja EU:n kansalaisia kohtaan; pitää tätä taustaa vasten valitettavana komission toimintatapaan ulkoisen muuttoliikkeen budjettikohtien hallinnoinnissa, erityisesti sitä, ettei kolmansissa maissa toteutettavia muuttoliikehankkeita ennen ole tehty perusoikeuksia koskevia vaikutustenarviointeja, ettei määrärahoista ja hankkeista ole saatavilla julkista tietoa ja että komissio on järjestelmällisesti kieltäytynyt toimittamasta parlamentille maakohtaisia katsauksia muuttoliikkeeseen liittyviin talousarviomenoihin ja MOCADEMiin liittyviä asiakirjoja huolimatta lukuisista virallisista pyynnöistä ja Euroopan parlamentin ja komission välisistä suhteista tehdyn puitesopimuksen mukaisista sitoumuksista: kehottaa painokkaasti komissiota parantamaan välittömästi ja merkittävästi näitä käytäntöjä siten, että se tekee ennen hankkeita ihmisoikeuksia koskevia vaikutustenarviointeja, laatii yleiskatsauksen kaikista muuttoliikkeeseen liittyvistä hankkeista kolmansissa maissa ja asettaa parlamentin aina tasavertaiseen asemaan neuvoston kanssa tiedottamisen tason osalta;
15. korostaa koulutuksen merkitystä ja sitä, että on erittäin tärkeää tuomita ja poistaa kaikki

vihapuheen ja väkivaltaisten toimien ilmenemismuodot molemmin puolin; korostaa, että rahoituksen keskeyttäminen ei saisi tapahtua mielivaltaisesti tai ilman avointa ja riippumatonta näyttöä väärinkäytöstä; antaa tunnustusta YK:n palestiinalaispakolaisten avustus- ja työelimelle (UNRWA) sen välttämättömistä humanitaarisista pyrkimyksistä Gazassa ja sen keskeisestä roolista laadukkaan koulutuksen tarjoamisessa painottaen erityisesti ihmisoikeuskulttuurin edistämistä myös haastavina aikoina;

16. kehottaa komissiota lujittamaan oikeusvaltioperiaatetta koskevaan ehdollisuuteen perustuvaa lähestymistapaa IPA III -rahoituksen yhteydessä, jotta väline palvelisi tarkoitustaan, joka on liittymisneuvotteluja käyvien maiden tehokas valmistaminen täyttämään edellytykset tulla EU:n jäsenvaltioiksi, ja pitää tässä yhteydessä erityisen tärkeänä oikeusvaltioon ja demokratiaan liittyvien ehtojen painottamista;
17. korostaa Global Gateway -aloitteen merkitystä, sillä se voi merkittävästi edistää yhteenliitettävyyttä ja vihreää ja digitaalista yhteistyötä koskevia aloitteita, sekä painottaa, että aloitteen on oltava tarkennettu ja selkeästi jäsenneuly, jotta kumppanimaissa saadaan aikaan muutosvaikutus edistäen samalla yleismaailmallisia arvoja ja käyttäen resursseja parhaalla mahdollisella tavalla; kannattaa voimakkaasti EU:n talousarvion ja yksityisen sektorin osallistumisen hyödyntämistä Agenda 2030:n edistämiseksi; kehottaa komissiota luomaan selkeän ja avoimen vastuuvollisuusmekanismin strategian täytäntöönpanemiseksi ja esittämään selkeät perustelut kehitysrahoituksen käytölle Global Gateway -strategian mukaisissa hankkeissa ja sen yhtäläiset hyödyt edunsaajamaiden julkisille ja yksityisille sektoreille;
18. toteaa, että kansalaisjärjestöillä on monenlaisia rooleja; muistuttaa EU:n sitoumuksesta tukea kansalaisjärjestöjä kaikissa ulkoisissa välineissä ja ohjelmissa sekä kaikilla yhteistyöaloilla, myös soveltamalla joustavaa ja räätälöityä lähestymistapaa rahoitukseen kaikenlaisien kansalaisjärjestöjen saavuttamiseksi; kehottaa komissiota ottamaan kansalaisjärjestöt järjestelmällisemmin mukaan Global Gateway -strategiaan ja Team Europe -aloitteeseen;
19. pitää valitettavana, että YUTP:n määrärahoja YTPP-siviilioperaatioihin on lisätty vain marginaalisesti vuosien 2014–2020 monivuotisesta rahoituskehiksestä vuosien 2021–2027 monivuotiseen rahoituskehikseen (lähtötasolta, joka oli noin 350 miljoonaa euroa vuodessa), samalla kun operaatioiden määrä ja tehtävät ovat lisääntyneet, turvallisuusympäristö on muuttunut haastavammaksi, operaatioiden kustannukset ovat kasvaneet, inflaatio on kiihtynyt ja sopimussuhteisen henkilöstön määrä on kasvanut, mikä rajoittaa mahdollisuuksia laajentaa nykyisten operaatioiden toimeksiantoja tai mahdollisesti perustaa uusia operaatioita kiireellisiin turvallisuustarpeisiin vastaamiseksi; kehottaa lisäämään merkittävästi YUTP:n talousarvion rahoitusta ja samaan aikaan varmistamaan YTPP:n siviilioperaatioille osoitettujen varojen käytön tehokkuuden, jotta varmistetaan, että ne reagoivat kriisitilanteisiin ja odottamattomiin tapahtumiin tehokkaasti, ja selvittämään aktiivisesti tapaukset, joissa täydentäviä hankkeita ja ohjelmia voitaisiin rahoittaa muista asiaankuuluvista EU:n määrärahoista varmistamalla moitteeton varainhoito ja nykyisten resurssien huolellinen priorisointi;
20. kehottaa myös muuttamaan YUTP:n talousarvion rakennetta ja luomaan yhden budjettikohdan kutakin YTPP:n siviilioperaatiota kohden, jotta voidaan parantaa valvontaa ja lisätä avoimuutta.

**LIITE: YHTEISÖT TAI HENKILÖT,
JOILTA VALMISTELIJA ON SAANUT TIETOJA**

Valmistelija ilmoittaa yksinomaisella vastuullaan, ettei hän ole saanut tietoja miltään yhteisöltä tai henkilöltä, joka olisi mainittava tässä liitteessä työjärjestyksen liitteessä I olevan 8 artiklan mukaisesti.

**TIEDOT HYVÄKSYMISESTÄ
LAUSUNNON ANTAVASSA VALIOKUNNASSA**

Hyväksytty (pvä)	23.1.2024
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 48 -: 2 0: 9
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Alexander Alexandrov Yordanov, Maria Arena, Petras Auštrevičius, Krzysztof Brejza, Reinhard Bütikofer, Włodzimierz Cimoszewicz, Anna Fotyga, Michael Gahler, Giorgos Georgiou, Sunčana Glavak, Raphaël Glucksmann, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Márton Gyöngyösi, Dietmar Köster, Andrius Kubilius, Ilhan Kyuchyuk, Jean-Lin Lacapelle, Miriam Lexmann, Nathalie Loiseau, Leopoldo López Gil, Antonio López-Istúriz White, Thierry Mariani, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Francisco José Millán Mon, Alessandra Moretti, Javier Nart, Matjaž Nemeč, Demetris Papadakis, Kostas Papadakis, Tonino Picula, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Mounir Satouri, Jordi Solé, Tineke Strik, Dominik Tarczyński, Hermann Tertsch, Viola von Cramon-Taubadel, Thomas Waitz, Isabel Wiseler-Lima, Tomáš Zdechovský, Bernhard Zimniok, Željana Zovko
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Attila Ara-Kovács, Adam Bielan, Özlem Demirel, Christophe Grudler, Arba Kokalari, Georgios Kyrtos, Katrin Langensiepen, Karsten Lucke, Erik Marquardt, Juozas Olekas, Bert-Jan Ruissen, Christian Sagartz, Mick Wallace
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet sijaiset (209 art. 7 kohta)	Theresa Bielowski

**LOPULLINEN ÄÄNESTYS NIMENHUUTOÄÄNESTYKSENÄ
LAUSUNNON ANTAVASSA VALIOKUNNASSA**

48	+
ECR	Adam Bielan
NI	Márton Gyöngyösi
PPE	Alexander Alexandrov Yordanov, Krzysztof Brejza, Michael Gahler, Sunčana Glavak, Arba Kokalari, Andrius Kubilius, Miriam Lexmann, Leopoldo López Gil, Antonio López-Istúriz White, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Francisco José Millán Mon, Christian Sagartz, Isabel Wiseler-Lima, Tomáš Zdechovský, Željana Zovko
Renew	Petras Auštrevičius, Klemen Grošelj, Christophe Grudler, Bernard Guetta, Georgios Kyrtos, Ilhan Kyuchyuk, Nathalie Loiseau, Javier Nart
S&D	Attila Ara-Kovács, Maria Arena, Theresa Bielowski, Włodzimierz Cimoszewicz, Raphaël Glucksmann, Dietmar Köster, Karsten Lucke, Alessandra Moretti, Matjaž Nemeč, Juozas Olekas, Demetris Papadakis, Tonino Picula, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor
Verts/ALE	Reinhard Bütikofer, Katrin Langensiepen, Erik Marquardt, Mounir Satouri, Jordi Solé, Tineke Strik, Viola von Cramon-Taubadel, Thomas Waitz

2	-
ID	Bernhard Zimniok
NI	Kostas Papadakis

9	0
ECR	Anna Fotyga, Bert-Jan Ruissen, Dominik Tarczyński, Hermann Tertsch
ID	Jean-Lin Lacapelle, Thierry Mariani
The Left	Özlem Demirel, Giorgos Georgiou, Mick Wallace

Symbolien selitys:

+ : puolesta

- : vastaan

0 : tyhjää